

Lektionsplanering

Årskurs: Gymnasiet

Kurs: Svenska 1

Tema: Makt och frigörelse

Koppling till styrdokument

Centralt innehåll

Eleverna ska läsa och analysera skönlitteratur, med fokus på olika teman och motiv.

Eleverna ska diskutera och reflektera över texters budskap och teman.

Eleverna ska skriva argumenterande och beskrivande texter.

Eleverna ska arbeta med källkritik och referatteknik.

Betygskriterium (E)

Eleven kan översiktligt återge innehållet i några centrala svenska och internationella skönlitterära verk och annat berättande.

Eleven kan, i förberedda samtal och diskussioner, muntligt förmedla egna tankar och åsikter samt genomföra muntlig framställning inför en grupp.

Eleven kan skriva argumenterande text och andra typer av texter, som är sammanhängande och begripliga samt till viss del anpassade till syfte, mottagare och kommunikationssituation.

Eleven värderar och granskar källor kritiskt samt tillämpar grundläggande regler för citat- och referatteknik.

[Lgr 22, Svenska, Åk. 1-3]

Lärlarleda instruktioner

1. Introduktion till "Arvsled" (10 min)

- Presentera kortfattat boken och dess författare, Annika Norlin.
- Diskutera bokens tematik och relevans för dagens samhälle.
- Ställ frågor om elevernas förväntningar och tankar kring textens innehåll.
- Förklara vikten av att förstå maktstrukturer och hur de påverkar individen.

2. Textanalys av "Arvsled" (15 min)

- Läs utvalda stycken tillsammans i klassen.
- Identifiera och diskutera centrala teman som makt och frigörelse.
- Analysera karaktärernas utveckling och relationer.
- Diskutera språk och stil i texten, inklusive användning av humor.

3. Gruppdiskussioner (15 min)

- Dela in klassen i mindre grupper för diskussion.
- Ge grupperna specifika frågor att diskutera kring textens budskap.
- Uppmuntra eleverna att relatera textens teman till egna erfarenheter.
- Samla in tankar från grupperna och diskutera gemensamt.

4. Sammanfattning och reflektion (10 min)

- Sammanfatta diskussionerna och lyft fram viktiga insikter.
- Reflektera över hur texten kan inspirera till förändring och frigörelse.
- Dela med sig av hur man kan bryta negativa mönster i livet.

Ämnesinnehåll

Här listas viktig kunskap och ämnesinnehåll som eleverna behöver känna till eller lära sig i undervisningen. Försök se till att allt nedan tas upp på lektionen eller följs upp på andra sätt.

- **Maktstrukturer:** Hur makt fungerar inom familjer och relationer, och hur dessa strukturer kan påverka individens val.
- **Frigörelse:** Vad frigörelse innebär i relation till personliga och sociala omständigheter, och hur litteratur kan belysa detta.
- **Berättarteknik:** Analysera hur Norlin använder språk och stil för att förstärka berättelsens budskap.
- **Humor i litteratur:** Diskutera hur svart humor kan användas för att hantera tunga ämnen.
- **Kvinnors röster:** Vikten av att lyfta kvinnors perspektiv inom litteraturen och samhället.

Ordkollen

Ord	Förklaring	Etymologi
Makt	Förmågan att påverka eller kontrollera andra.	Kommer från fornnordiska "møk", som betyder "kraft".
Frigörelse	Processen att befria sig från tvång eller begränsningar.	Härstammar från latin "liberatio", vilket betyder "befrielse".
Humor	Förmågan att se det komiska i livet eller att framkalla skratt.	Kommer från grekiska "humor", som relaterar till kroppsvätskor och temperament.
Relation	Förbindelsen mellan människor, ofta med känslomässiga eller sociala aspekter.	Härstammar från latin "relatio", som betyder "återberätta" eller "berätta".

Ord	Förklaring	Etymologi
Berättarteknik	De metoder som används för att framföra en berättelse.	"Berätta" kommer från fornnordiska "beretta", som betyder "att säga".

Diskussionsfrågor

A. Vilka mönster ser du inom din egen familj eller bekantskapskrets när det kommer till relationer? Hur tror du att dessa mönster påverkar individernas val av partner?

B. Hur kan litteratur som "Arvsled" fungera som ett verktyg för att förstå och bryta negativa mönster inom relationer? Kan vi dra paralleller till verkliga exempel?

C. Om du hade möjlighet att ge råd till Susanne, huvudkaraktären i "Arvsled", vad skulle du säga? Vilka steg kan en person ta för att bryta sig loss från destruktiva förhållanden?

Aktivitet

Eleverna delas in i grupper om 3-4 personer och får i uppdrag att skapa en kort dramatisk scen som belyser ett av de teman som diskuteras i "Arvsled", exempelvis makt eller frigörelse. Grupperna ska använda svart humor i sina scener för att förstärka budskapet. Eleverna ges 20 minuter att förbereda och 10 minuter att framföra sina scener för klassen. Efter varje framträdande ges tid för feedback och reflektion.

Exit-ticket

Frågor	Svar
1. Vad innebär makt i en relation?	Makt kan innebära kontroll, inflytande och dominans i interaktioner.
2. Hur påverkar familjens historia våra val av partners?	Familjemönster kan skapa förväntningar och normer som påverkar våra beslut.
3. Vilka känslor väcker Susannes historia hos dig?	Elevernas svar varierar, men kan inkludera empati, frustration eller förståelse.
4. Hur kan humor användas för att bearbeta svåra ämnen?	Humor kan avdramatisera situationer och göra dem mer hanterliga.
5. Vilka steg kan en person ta för att bryta negativa mönster?	Självreflektion, söka stöd och aktivt göra andra val.
6. Vad kan vi lära oss av Susannes erfarenheter?	Vikten av att identifiera och förändra destruktiva relationer.

Frågor

7. Hur kan litteratur påverka våra livsval?

8. Vad betyder frigörelse för dig?

Svar

Genom att spegla verkligheten och ge nya perspektiv.

Elevernas svar kan variera, men handlar ofta om att vara fri från begränsningar.

Hemuppgift

Eleverna ska skriva en kort essä (2-3 sidor) där de reflekterar över temat makt och frigörelse utifrån "Arvsled". De ska inkludera sina egna tankar och koppla dem till verkliga exempel, samt diskutera hur litteraturen kan spegla och påverka våra livsval. Uppgiften ska lämnas in en vecka efter lektionen.

Citat

"Det är inte vad vi har, utan vad vi gör med det vi har, som avgör om vi är lyckliga." - Nelson Mandela (1994)

Detta citat betonar vikten av att agera och göra förändringar i våra liv, vilket knyter an till temat i "Arvsled" där Susanne strävar efter att bryta mönster och skapa en bättre framtid.

Tags: [2020](#), [Gymnasiet](#), [Okategoriserade](#), [Svenska](#)